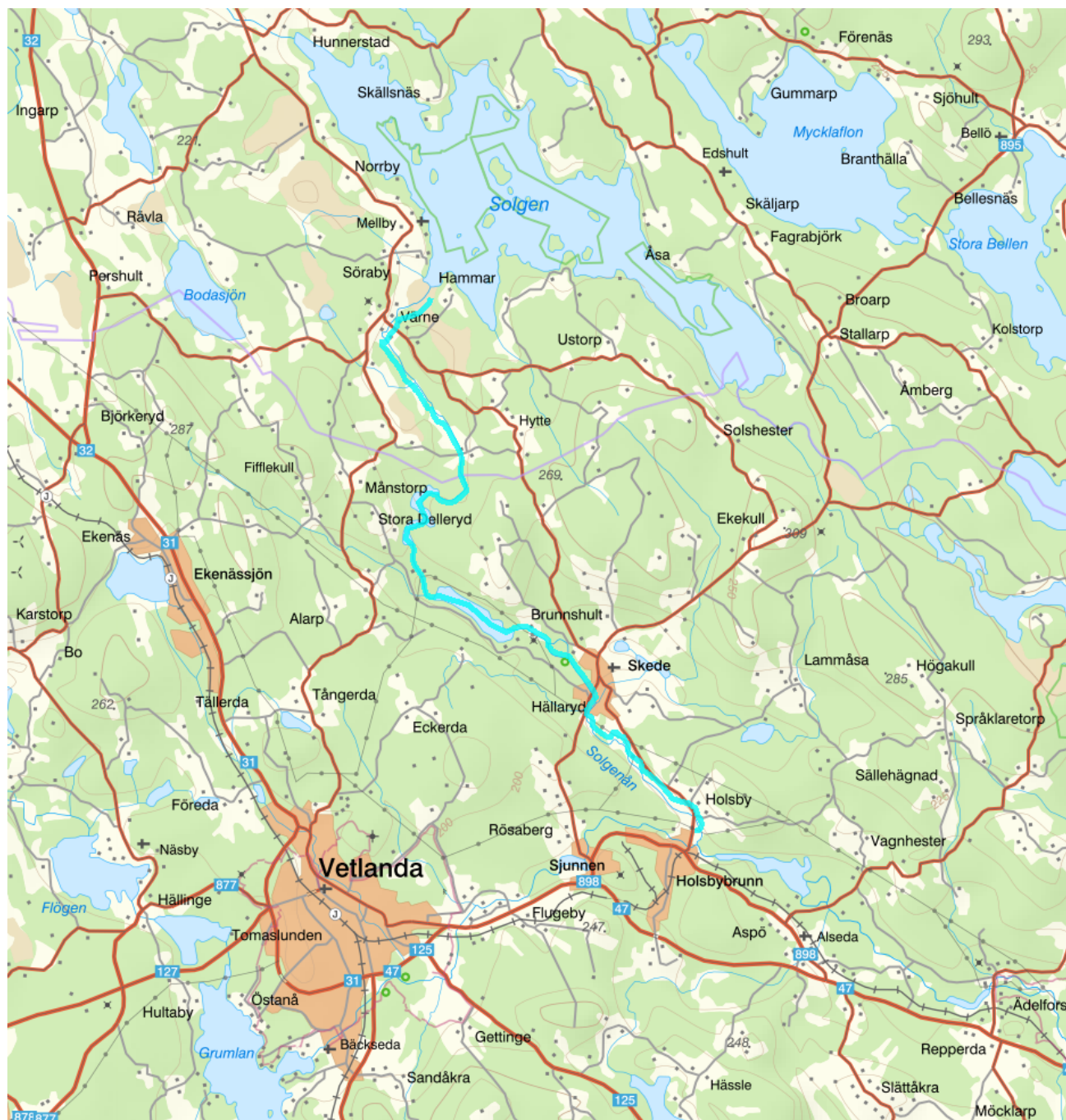

Solgenån: Emån-Solgen - WA53907135 / SE637080-508949

Vattenkategori	Vattendrag	Län	Jönköping - 06
Typ	Vattenförekomst	Kommuner	Eksjö - 0686
Distrikt	4. Södra Östersjön - SE4		Vetlanda - 0685
Huvudavrinningsområde	Emån - SE74000	Längd (km)	18,5

Mer information <http://viss.lansstyrelsen.se/Waters.aspx?waterMSCD=WA53907135>

Miljö kvalitetsnorm

Ekologisk status

Kvalitetskrav

God ekologisk status 2033

Version: Beslutad

Beskrivning

⚠ Motiveringstexter kan uppdateras av ansvarig länsstyrelse eller vattenmyndighet

Undantag

Kvalitetsfaktor	Påverkanskälla	Tidsfrist	Mindre strängt krav	Skäl
Fisk	Förändring av hydrologisk regim - vattenkraft	2033		Naturliga förhållanden

Motivering

Det finns en väsentlig påverkan på kvalitetsfaktorn fisk. Förekommande reglering påverkar den ekologiska funktionen i vattenförekomsten i så hög grad att den ekologiska statusen bedöms vara sämre än god och åtgärder behöver därför vidtas.

Från och med den 1 januari 2019 ska alla vattenkraftsverksamheter förses med moderna miljövillkor, d.v.s. ett meddelat tillstånd enligt miljöbalken (1998:808). Vattenförekomsten ingår i en prövningsgrupp med utgångspunkt i den nationella prövningsplanen och ingår i omprövning 2026 (Regeringen, 2020). Bedömningen är att tiden för att genomföra åtgärder efter att tillstånd meddelats, tillsammans med efterföljande återhämtning, medför att uppnåendet av god ekologisk status inte kommer vara möjligt förrän senast 2033 och därmed finns skäl för tidsfrist.

Kvalitetsfaktor	Påverkanskälla	Tidsfrist	Mindre strängt krav	Skäl
Hydrologisk regim i vattendrag	Förändring av hydrologisk regim - vattenkraft	2033		Naturliga förhållanden

Motivering

Det finns en väsentlig påverkan på flödet och vattenförekomsten påverkas negativt av regleringen. Det påverkar den ekologiska funktionen i vattenförekomsten i så hög grad att den ekologiska statusen bedöms vara sämre än god och åtgärder behöver därför vidtas.

Från och med den 1 januari 2019 ska alla vattenkraftsverksamheter förses med moderna miljövillkor, d.v.s. ett meddelat tillstånd enligt miljöbalken (1998:808). Vattenförekomsten ingår i en prövningsgrupp med utgångspunkt i den nationella prövningsplanen och ingår i omprövning 2026 (Regeringen, 2020). Bedömningen är att tiden för att genomföra åtgärder efter att tillstånd meddelats, tillsammans med efterföljande återhämtning, medför att uppnåendet av god ekologisk status inte kommer vara möjligt förrän senast 2033 och därmed finns skäl för tidsfrist.

Kvalitetsfaktor	Påverkanskälla	Tidsfrist	Mindre strängt krav	Skäl
Konnektivitet i vattendrag	Förändring av konnektivitet genom dammar, barriärer och slussar - för vattenkraft	2033		Naturliga förhållanden

Motivering

Det finns en väsentlig påverkan på kvalitetsfaktorn konnektivitet. Barriärerna fragmenterar vattenförekomsten och hindrar fiskars och bottenlevande djurs förflyttningar upp- och ned i vattensystemet, samt hämmar flödet av näringsämnen, sediment och organiskt material. Det påverkar den ekologiska funktionen i vattenförekomsten i så hög grad att den ekologiska statusen bedöms vara sämre än god och åtgärder behöver därför vidtas.

Från och med den 1 januari 2019 ska alla vattenkraftsverksamheter förses med moderna miljövillkor, d.v.s. ett meddelat tillstånd enligt miljöbalken (1998:808). Vattenförekomsten ingår i en prövningsgrupp med utgångspunkt i den nationella prövningsplanen och ingår i omprövning 2026 (Regeringen, 2020). Bedömningen är att tiden för att genomföra åtgärder efter att tillstånd meddelats, tillsammans med efterföljande återhämtning, medför att uppnåendet av god ekologisk status inte kommer vara möjligt förrän senast 2033 och därmed finns skäl för tidsfrist.

Kvalitetsfaktor	Påverkanskälla	Tidsfrist	Mindre strängt krav	Skäl
Fisk	Förändring av konnektivitet genom dammar, barriärer och slussar - för vattenkraft	2033		Naturliga förhållanden

Motivering

Det finns en väsentlig påverkan på kvalitetsfaktorn fisk. Förekommande barriärer fragmenterar vattenförekomsten och hindrar fiskars och bottenlevande djurs förflyttningar upp- och ned i vattensystemet, samt hämmar flödet av näringsämnen, sediment och organiskt material. Det påverkar den ekologiska funktionen i vattenförekomsten i så hög grad att den ekologiska statusen bedöms vara sämre än god och åtgärder behöver därför vidtas.

Från och med den 1 januari 2019 ska alla vattenkraftsverksamheter förses med moderna miljövillkor, d.v.s. ett meddelat tillstånd enligt miljöbalken (1998:808). Vattenförekomsten ingår i en prövningsgrupp med utgångspunkt i den nationella prövningsplanen och ingår i omprövning 2026 (Regeringen, 2020). Bedömningen är att tiden för att genomföra åtgärder efter att tillstånd meddelats, tillsammans med efterföljande återhämtning, medför att uppnåendet av god ekologisk status inte kommer vara möjligt förrän senast 2033 och därmed finns skäl för tidsfrist.

Referenser

Kompletterande riktlinjer för miljökvalitetsnormer och undantag 2021-2027

Kemisk ytvattenstatus

Kvalitetskrav God kemisk ytvattenstatus

Undantag - Mindre stränga krav	Kvalitetskrav	Tidpunkt	Påverkanskälla
Bromerad difenyleter	Uppnår ej god kemisk ytvattenstatus		Diffusa källor - Atmosfärisk deposition

Motiveringstexten kan uppdateras av ansvarig länsstyrelse eller vattenmyndighet

Nr enl föreskrift (HVMFS 2013:19)	Skäl	Halt som ska uppnås	Nuvarande halt	Enhet
5	Omöjligt			

Ett undantag i form av mindre strängt krav har satts för bromerade difenyletrar (kongenerna 28, 47, 99, 100, 153 och 154), även kallade polybromerade difenylterar (PBDE). Halterna av PBDE bedöms överskrida gränsvärdet i fisk i samtliga vattenförekomster. Skälet för undantag är att det bedöms vara tekniskt omöjligt att sänka halterna av PBDE till de nivåer som motsvarar god kemisk ytvattenstatus. Problemet beror främst på påverkan från långväga luftburna föroreningar och bedöms ha en sådan omfattning och karaktär att det i dagsläget saknas tekniska förutsättningar att åtgärda det. De nuvarande halterna av PBDE (december 2015) får dock inte öka. Lokala påverkanskällor som bidrar till sänkt status för PBDE ska åtgärdas oavsett det mindre stränga kravet för atmosfärisk deposition (se övriga tidsfrister).

Kvikksilver och kvikksilverföreningar	Uppnår ej god kemisk ytvattenstatus	Diffusa källor - Atmosfärisk deposition
---------------------------------------	-------------------------------------	---

Motiveringstexten kan uppdateras av ansvarig länsstyrelse eller vattenmyndighet

Nr enl föreskrift (HVMFS 2013:19)	Skäl	Halt som ska uppnås	Nuvarande halt	Enhet
21	Omöjligt			

Ett undantag i form av mindre strängt krav har satts för kvikksilver (Hg). Halterna av kvikksilver bedöms överskrida gränsvärdet i fisk i samtliga vattenförekomster. Skälet för undantag är att det bedöms vara tekniskt omöjligt att sänka halterna av kvikksilver till de nivåer som motsvarar god kemisk ytvattenstatus. Den största påverkan av kvikksilver består av atmosfärisk deposition vars ursprung är långväga. I Sverige har en stor mängd av det nedfallande atmosfäriska kvikksilvret under lång tid ackumulerats. Problemet bedöms ha en sådan omfattning och karaktär att det i dagsläget saknas tekniska förutsättningar att åtgärda det. De nuvarande halterna av kvikksilver (december 2015) får dock inte öka. Lokala påverkanskällor som bidrar till sänkt status för Hg ska åtgärdas oavsett det mindre stränga kravet för atmosfärisk deposition (se övriga tidsfrister).

Referenser

The National Swedish Contaminant Monitoring Programme for Freshwater Biota, 2018
Havs- och vattenmyndighetens föreskrifter (HVMFS 2019:25) om klassificering och miljökvalitetsnormer avseende ytvatten
Kompletterande riktlinjer för miljökvalitetsnormer och undantag 2021-2027

Skyddade områden

Område	Kvalitetskrav	Områdestyp	EUID
Solgenån	Gynnsam bevarandestatus	Natura 2000 SCI Habitatdirektivet	SE0310637
Emån (västra)	Gynnsam bevarandestatus	Natura 2000 SCI Habitatdirektivet	SE0310406

Statusklassning

Status	Klassificering
- Ekologisk status	Måttlig
- Tillkomst/härkomst	Naturlig
- Kemisk status	Uppnår ej god

Ekologisk status - Biologiska kvalitetsfaktorer

Påväxt-kiselalger

IPS-index för Kiselalger		
ACID - Surhetsindex för vattendrag och sjöar		
Bottenfauna		Hög
ASPT		Hög
DJ-index		Hög
Fisk		Måttlig
Fisk i rinnande vatten (VIX)		
Fisk i rinnande vatten (VIXMORF)		
Fisk i rinnande vatten (VIXh)		
Fisk i rinnande vatten (VIXsm)		
Ekologisk status - Fysikalisk-Kemiska kvalitetsfaktorer		
Näringsämnen		Hög
Försurning		God
Särskilda förorenande ämnen		God
Koppar		God
Krom		God
Zink		God
Ekologisk status - Hydromorfologi		
Konnektivitet i vattendrag		Dålig
Konnektivitet i uppströms och nedströms riktning i vattendrag		Dålig
Konnektivitet i sidled till närområde och svämplan i vattendrag		
Hydrologisk regim i vattendrag		Dålig
Specifik flödesenergi i vattendrag		
Volymsavvikelse i vattendrag		
Avvikelse i flödets förändringstakt		
Vattenståndets förändringstakt i vattendrag		
Morfologiskt tillstånd i vattendrag		Ej klassad
Vattendragsfårans form		
Vattendragets planform		
Vattendragsfårans bottensubstrat		
Död ved i vattendrag		
Strukturer i vattendraget		
Vattendragsfårans kanter		
Vattendragets närområde		God
Svämplanets strukturer och funktion i vattendrag		God
Kemisk status		
Prioriterade ämnen		
Antracen		Ej klassad
Bromerad difenyleter		Uppnår ej god
Bly och blyföreningar		God
Kadmium och kadmiumföreningar		God
Kviksilver och kvicksilverföreningar		Uppnår ej god

Miljöproblem och påverkanskällor

Påverkanskällor ?

	Klassificering
Punktkällor - reningsverk	
Punktkällor - Bräddning	
Punktkällor - IED-industri	
Punktkällor - Inte IED-industri	
Punktkällor - Förorenade områden	Betydande påverkan
Punktkällor - Deponier	
Punktkällor - Lakvatten från gruvdrift	
Punktkällor - Vattenbruk	
Punktkällor - Andra signifikanta punktkällor	
Diffusa källor - Urban markanvändning	
Diffusa källor - Jordbruk	
Diffusa källor - Skogsbruk	
Diffusa källor - Transport och infrastruktur	
Diffusa källor - Förorenad mark/gammal industrimark	
Diffusa källor - Enskilda avlopp	
Diffusa källor - Atmosfärisk deposition	Betydande påverkan
Diffusa källor - Materialtäkt	
Diffusa källor - Vattenbruk	
Diffusa källor - Andra relevanta	
Vattenuttag eller vattenavledning - för jordbruk	
Vattenuttag eller vattenavledning för dricksvatten	
Vattenuttag eller vattenavledning - för industri	
Vattenuttag eller vattenavledning - för kylvatten	
Vattenuttag eller vattenavledning - för vattenbruk	
Vattenuttag eller vattenavledning - för vattenkraft	
Vattenuttag eller vattenavledning - annat	
Förändring av konnektivitet genom dammar, barriärer och slussar - för vattenkraft	Betydande påverkan
Förändring av konnektivitet genom dammar, barriärer och slussar - för dricksvatten	
Förändring av konnektivitet genom dammar, barriärer och slussar - för översvämningsskydd	
Förändring av konnektivitet genom dammar, barriärer och slussar - för bevattning	
Förändring av konnektivitet genom dammar, barriärer och slussar - för turism och rekreation	
Förändring av konnektivitet genom dammar, barriärer och slussar - för industrin	Ej klassad
Förändring av konnektivitet genom dammar, barriärer och slussar - för sjöfart	
Förändring av konnektivitet genom dammar, barriärer och slussar– Annat	
Förändring av konnektivitet genom dammar, barriärer och slussar - okända eller föråldrade	

Förändring av hydrologisk regim - jordbruk	
Förändring av hydrologisk regim – Sjöfart	
Förändring av hydrologisk regim - vattenkraft	Betydande påverkan
Förändring av hydrologisk regim - offentlig vattenförsörjning	
Förändring av hydrologisk regim - fiske och vattenbruk	
Förändring av hydrologisk regim - annat	
Fysisk förlust av hela eller delar av vattenförekomster	
Förändring av morfologiskt tillstånd - för översvämningsskydd	
Förändring av morfologiskt tillstånd - för jordbruket	
Förändring av morfologiskt tillstånd - för sjöfart	
Förändring av morfologiskt tillstånd - annat	
Förändring av morfologiskt tillstånd - okända eller föråldrade	
Andra hydromorfologiska förändringar	
Introducerade sjukdomar eller arter	
Exploatering eller borttagande av djur eller växter	
Nedskräpning, olaglig avfallsdumpning	
Annan signifikant påverkan	
Okänd signifikant påverkan	
Historisk förorening	

Åtgärdsbehov

Åtgärdsbehov är en kvantifiering av den åtgärds mängd som behövs för att nå miljö kvalitetsnormerna i en eller flera vattenförekomster. Behoven som identifierats är inte bindande men ger en indikation på hur många åtgärder som behöver genomföras samt hur de kan fördelas mellan olika vattenförekomster.

I vattenförvaltningscykel 3 (2021-2027) har åtgärdsbehov endast kvantifierats för miljökonsekvenstypen övergödning. För sjöar och vattendrag beskrivs behovet utifrån reduktion av fosfor medan det för kustvatten beskrivs utifrån reduktion av både fosfor och kväve. Via nedanstående länkar återfinns metodrapport samt aktuella åtgärdsbehov avseende fosfor och kväve. Observera att åtgärdsbehoven bygger på en nationell beräkning och att undersökningar som grundar sig på mer lokal kunskap kan ge bättre skattningar av behoven.

Åtgärdsbehov per vattenförekomst

Metodrapport

Observera att åtgärdsbehoven i regel inte uppdateras efter det att åtgärdsprogram och förvaltningsplaner beslutats. Undantag kan dock förekomma, se därför till att alltid utgå från den senaste versionen från VISS.

Åtgärder

Här presenteras de föreslagna och genomförda åtgärderna för vattenförekomsten.

Juridiskt bindande åtgärder i Vattenmyndigheternas åtgärdsprogram

Vattenmyndigheternas åtgärdsprogram innehåller de åtgärder som myndigheter och kommuner behöver genomföra för att miljö kvalitetsnormerna ska följas. Åtgärdsprogrammen för respektive vattendistrikt hittar du på www.vattenmyndigheterna.se.

Åtgärderna i åtgärdsprogrammet är administrativa åtgärder som är juridiskt bindande. Dessa syftar till att bana väg för de åtgärder som genomförs direkt i vattenmiljöerna för att förbättra vattnets ekologiska och kemiska status.

Möjliga, planerade, pågående och genomförda åtgärder för bättre vattenkvalitet

Nedan visas genomförda och planerade åtgärder samt föreslagna åtgärder som kan behöva genomföras för att uppnå bättre vattenkvalitet. Åtgärderna är inte juridiskt bindande, utan en del i den långsiktiga planeringen för bättre vatten. Det kan finnas ytterligare åtgärder som av olika

anledningar ännu inte blivit registrerade. Vattenmyndigheterna välkomnar synpunkter och konkreta förbättringsförslag på föreslagna åtgärder.

Möjliga åtgärder i Förvaltningscykel 3 (8 st)							
Åtgärd	Åtgärdskategori	Åtgärdsplats	Effekter	Storlek	Tidsspann	Totalkostnad	Flaggor
Återskapa eller förbättra hydrologisk regim - VH6 Värne (anläggning med koppling till vattenkraft)	Återskapa eller förbättra hydrologisk regim	6377265 - 506024	Ökning Habitat ha		-		
Återskapa eller förbättra hydrologisk regim (vid kraftverk) - VH3 Brunnshult	Återskapa eller förbättra hydrologisk regim	6370752 - 508950	Ökning Habitat ha		-		
Återskapa eller förbättra hydrologisk regim (vid kraftverk) - VH4 Brunnshult	Återskapa eller förbättra hydrologisk regim	6370699 - 508701	Ökning Habitat ha		-		
Återskapa eller förbättra hydrologisk regim (vid kraftverk) - VH5 Klintedammen	Återskapa eller förbättra hydrologisk regim	6372472 - 506480	Ökning Habitat ha		-		
Åtgärd för att möjliggöra upp- och nedströmspassage - VH6 Värne (anläggning med koppling till vattenkraft)	Möjliggöra upp- och nedströmspassage	6377265 - 506024		1 m	-		
Åtgärd för att möjliggöra upp- och nedströmspassage (vid kraftverk) - VH3 Brunnshult	Möjliggöra upp- och nedströmspassage	6370752 - 508950		12 m	-		
Åtgärd för att möjliggöra upp- och nedströmspassage (vid kraftverk) - VH4 Brunnshult	Möjliggöra upp- och nedströmspassage	6370699 - 508701		10 m	-		
Åtgärd för att möjliggöra upp- och nedströmspassage (vid kraftverk) - VH5 Klintedammen	Möjliggöra upp- och nedströmspassage	6372472 - 506480		20 m	-		
Möjliga åtgärder i Förvaltningscykel 2 (13 st)							
Förslag på åtgärder som är möjliga att genomföra eller skulle behöva genomföras för att nå god vattenstatus.							
Åtgärd	Åtgärdskategori	Åtgärdsplats	Effekter	Storlek	Tidsspann	Totalkostnad	Flaggor
Åtgärd för att möjliggöra upp- och nedströmspassage - VH6 Värne (anläggning med koppling till vattenkraft)	Möjliggöra upp- och nedströmspassage	6377265 - 506024		1 m	-		
Åtgärd för att möjliggöra upp- och nedströmspassage (vid kraftverk) - VH3 Brunnshult	Möjliggöra upp- och nedströmspassage	6370752 - 508950		12 m	-		
Åtgärd för att möjliggöra upp- och nedströmspassage (vid kraftverk) - VH4 Brunnshult	Möjliggöra upp- och nedströmspassage	6370699 - 508701		10 m	-		
Åtgärd för att möjliggöra upp- och nedströmspassage (vid kraftverk) - VH5 Klintedammen	Möjliggöra upp- och nedströmspassage	6372472 - 506480		20 m	-		
Tillsyn vattenskyddsområde Bäckaby	Vattenskyddsområde - Tillsyn	Vetlanda		1 st	-		
Tillsyn vattenskyddsområde Farstorp	Vattenskyddsområde - Tillsyn	Vetlanda		1 st	-		
Tillsyn vattenskyddsområde Nye	Vattenskyddsområde - Tillsyn	Vetlanda		1 st	-		

Tillsyn vattenskyddsområde Näshult	Vattenskyddsområde - Tillsyn	Vetlanda	1 st	-
Tillsyn vattenskyddsområde Näshult	Vattenskyddsområde - Tillsyn	Vetlanda	1 st	-
Återskapa eller förbättra hydrologisk regim - VH6 Värne (anläggning med koppling till vattenkraft)	Återskapa eller förbättra hydrologisk regim	6377265 - 506024	Ökning Habitat ha	-
Återskapa eller förbättra hydrologisk regim (vid kraftverk) - VH3 Brunnshult	Återskapa eller förbättra hydrologisk regim	6370752 - 508950	Ökning Habitat ha	-
Återskapa eller förbättra hydrologisk regim (vid kraftverk) - VH4 Brunnshult	Återskapa eller förbättra hydrologisk regim	6370699 - 508701	Ökning Habitat ha	-
Återskapa eller förbättra hydrologisk regim (vid kraftverk) - VH5 Klintedammen	Återskapa eller förbättra hydrologisk regim	6372472 - 506480	Ökning Habitat ha	-

Miljöövervakning

Övervakningsstation	Program	Undersökning	Programspecifikt ID	Programspecifikt namn
Solgenån, inflöde Emån	SRK, Emån	Bottenfauna i vattendrag	EM802	Solgenån, inflöde Emån
Solgenån, inflöde Emån	SRK, Emån	Vattenkemi och metaller i vattendrag	EM802	Solgenån, inflöde Emån
Solgenån Lekbotten grillplats	VER, Jönköpings län, Verifierande undersökningar	Elfiske i vattendrag, verifierande		Solgenån Lekbotten grillplats
Solgenån Lillån öppnad kvill	VER, Jönköpings län, Verifierande undersökningar	Elfiske i vattendrag, verifierande		Solgenån Lillån öppnad kvill

Skyddade områden

Område	EUID	Områdestyp
Avloppskänsliga områden, inlandsvatten, fosfor	SELK001	Avloppsvattendirektivet
Emån (västra)	SE0310406	Natura 2000 SCI Habitatdirektivet
Solgenån	SE0310637	Natura 2000 SCI Habitatdirektivet

Typtillhörighet

	Värde
Typindelning/Typtillhörighet ?	
Vattentyp - Vattendrag	1MM
Limnisk vattentypsregion	Södra Sverige (1)
Tillrinningsområdets storlek (km2)	100 - 1000 (M)
Vattendragslutning (%)	0,1 - 2 (M)

Vattenversion

Detta objekt har existerat i följande versioner

Version	Datum
SVAR_2016_4	2019-05-16 08:57
Cykel	Vattentyp
Förvaltningscykel 3 (2017 - 2021) (aktuell)	Vattenförekomst

Kontakta Länsstyrelsen i Jönköping

E-post beredningssekretariatet.jonkoping@lansstyrelsen.se

Hemsida<http://www.lansstyrelsen.se/jonkoping/Sv/miljo-och-klimat/vatten-och-vattenanvandning/vattenforvaltning/Pages/Vattenforvaltning.aspx>